

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godišnjicu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 8.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Dilom za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrste, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Prvim siječnja 1918. otvara se preplata na „Objavitelju Dalmatinskom“ sa „Smotrom Dalmatinskom“ i na samu „Smotru Dalmatinsku“.

S obzirom na to što su uslijed sadašnjih prilika, poskočili štamparski i drugi troškovi radi izdavanja tih listova, to im je cijena od 1. siječnja 1918. povišena kako slijedi:

Cijena je na godišnjicu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku kr. 15, samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ kr. 8, samoj „Smotri Dalmatinskoj“ kr. 10. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi „Objavitelja Dalmatinskoga“ stoje 10 para a pojedini brojevi „Smotre Dalmatinske“ 16 para. Zastareni brojevi para 20.

Župski uredi, pučke i građanske učione i samostani u Dalmaciji plaćaju za „Objavitelju Dalmatinskom“ i za „Smotru Dalmatinsku“ kr. 8 na godinu, i to sve u jedan put i unaprijed.

Gospoda pretplatnici, kojima preplata doprjeva, umoljena su da je na zgodno vrijeme obave, kako neće pretrpjeti prekidanja u primanju lista.

Preplate se šalju poštanskim naputnicama Uredu „Objavitelja Dalmatinskog“ u Zadru.

Dogovori o miru u Brest-Litovskom.

BREST-LITOVSK. 5. Telegram kojim gospodin Joffe odgovara delegaciji četvornog saveza, glasi ovako: Prenošenje pregovora na neutralno zemljište odgovara fazi do koje su pregovori dopri. Do što je naša delegacija stigla u pregovorne mjesto pregovora, naša će delegacija krenuti sutra, sa pučkim povjerenikom za spoljašnje poslove Trockijem, u Brest-Litovsk, uvjerenja da sporazumak o prenošenju pregovora na neutralno zemljište neće nailaziti na poteškoće.

BREST-LITOVSK. 5. Delegacije saveznih vlasti upraviše dana 5. januara predsjedatelju ruske delegacije telegram, u kojemu podsjećaju na već utvrjeni rok za pristajanje ostalih zaraćenika na načela što su se iznijela u Brest-Litovskome, te konstatuju, da je desetodnevnih rok istekao dana 4. januara 1918. i da njima nije ni od kojega od ostalih zaraćenika prispjela izjava da će učestvovati u pregovorima o miru u Brest-Litovskome.

BREST-LITOVSK. 5. Na jučerašnji odgovor vlasti četvornog saveza, upravljenu Joffeu, ruska je delegacija odgovorila brzojavom, da će i ona, budući da su delegati četiri saveznika već prispjeli u Brest-Litovsk, krenuti onamo dana 5. januara zajedno sa pučkim povjerenikom za spoljašnje poslove Trockijem.

TATOU.

Napisao Octave Mirbeau.

Jednoga dana dovede mi gospođa Bellard, posrednica za sluzištvo, koja mi je imala pribaviti kravaricu, siromašno jedno maleno dijete, blago i šutljivo stvorenje, nježno i plaho poput male srne.

«Ovaj mali stvor doživio je već mnogo toga», reče mi gospođa Bellard, «ona se umije u svemu snaći, možete je odrediti, za što hoćete».

Premda me pohvala gospođe Bellard nije odviše oduševljavala, uzeo sam ipak malu u službu. To je dijete pobudilo u mene interes toliko, te nijesam ni čas oklijevao, da ga riješim posala, koji su mu bili namijenjeni. Uzeh je u kuću, kano kaku finu igračku, nijetku pticu, malo psetance ili lijepu mačkicu, samo radi zabave, da gledam u njezine oči i da motrim njezine kretnje. Hođala je po kući bez ikake druge dužnosti, no da se kreće i da me gleda. Gotovo nikad nije samnom glasno govorila. Samo su njezine oči govorile; ova velika, blaga oka, koja odavahu odanost i obožavanje.

Zvala se Tatou. Tatou! Neko tujce, neobično i daleko ime, koje je odisalo u neke po galiji, nu i po zemlji naranči i banama. Nije znala, odakle joj to ime ni tko ga joj nadjenuo. Nije uopće ništa drugo znala o sebi, već da se zove Tatou.

Ni ja nijesam mogao pojmiti, zašto je tako nazvaše, budući da u njezinom licu nije bilo ničesa, što bi opravdavalo to strano, izvanredno ime, neobična zvuka, kojim se zovu oni maleni stvorovi, što im se tijelo zelenkasto svjetluca, a koji tamo preko Oceana ruju po glibu u sjeni prašume. U njezinom licu ne bijaše ništa strano, ona izgledaše kao ostala

BREST-LITOVSK. 7. Članovi ruske delegacije za pregovore o miru stigli su amo sa Trockijem jutros.

Ukrajinska delegacija u Brest-Litovsku.

«Wolffov ured» javlja iz Brest-Litovskog 4. siječnja. Dne 2. o. m. j. stigla je u Brest-Litovsk mirovna delegacija ukrajinske pučke republike. U delegaciji se nalaze ovi opunomoćeni: M. F. Levickij, N. M. Ljubinski, M. M. Poposov i A. A. Severjuga, svi predstavnici i članovi ukrajinske središnje Rade, ukrajinskoga parlamenta i ruske konstitujuće narodne skupštine u Petrogradu. U razgovoru s našim dopisnikom izjaviše opunomoćeni, da, prema noći generalnoga tajništva (ukrajinske vlade) ukrajinska republika sada stvara samostalne međunarodne odnose. Ukrajinski su opunomoćeni primijetili, da moraju na žalost naglasiti činjenicu, da je njemačka štampa vrlo loše upućena o prilikama u ukrajinskoj republici. Tako se je primjerice njemačka javnost usplahirila nepspravim, upravo fantastičnim vijestima o odnosima između Ukrajine i Francuske, kao i Engleske. Ukrajina nije u vrijeme, kad se je navijestio rat, bila državno tijelo, niti je imala izravna ili neizravnoga udjela na tome, što se je rasplamsao svjetski rat. Do što je ukrajinski narod danas stvorio čvrstu državu, on želi, da se čim prije sklopi demokratski mir. Teško će ikomu poći za rukom, da od toga odvraći Ukrajinu. Ukrajinci, koji su uvijek tako žarko radili za neovisnost svoje države, dobro znadu, da će se tek onda, kad se bude sklopio demokratski mir, osigurati državni interes Ukrajine; onda će početi nova era u životu ukrajinske republike, era prvata i napretka. Delegati se Ukrajine nadaju, da će kod mirovnih pregovora moći istupati solidarno s predstavnicima vijeća pučkih povjerenika. Narednih se dana očekuje dolazak ostalih članova delegacije.

Delegati ukrajinske republike u Brest-Litovskome.

BREST-LITOVSK. 6. Jučer i danas bili su u Brest-Litovskome neobvezatni dogovori sa prisutnim delegatima ukrajinske republike. Ove su konferencije protekle sasvim povoljno.

BREST-LITOVSK. 7. Dogovori sa ukrajinskim poslanstvom nastavili su se jučer u plenarnoj sjednici, u kojoj su učestvovali opunomoćeni sve četiri savezničke vlasti.

Ratni ciljevi Engleske i njezinih saveznika.

Izjava Lloyd George-a. LONDON. 6. (Reuter). Lloyd George učinio je jučer izjavu o ratnim ciljevima, te rekao: Prvo je traženje engleske vlade i njenih saveznika potpuno upostavljanje Belgije sa naknadom šteta i priznanjem međunarodnog prava, zatim dolazi uspostavljanje Srbije i Crne Gore, zapremljenih krajeva Francuske, Italije, Rumunjske i potpuno povlačenje stranih armija.

Djeca našega kraja, sasvim poput koje male Bretonke, koja se povjeravala tišini omorične šume, isto tako kao i bezutješnosti pjesčanih grebena i pustoši ledine. Nu ona ne znađiše ništa o omoričnim šumama, pjesčanim grebenima i ledini. A nije ni imaće znala ništa drugo, nego da se zove Tatou.

«Ođke li došla? Ni toga nije znala. Sjećala se, nu samo površno i kao kroz maglu, da su je, kad je bila još posve malena, vodili za ruku, da je sve više i više rasla — dakako ne baš visoko — u starim kućama, koje su morale biti tamnice ili sirotišta, kad bi se zaključivalo po utisku, što su ga na njoj ostavile. Te zgrade bijahu prepune malih, boležljivih stvorova, koja nalikovahu njoj i koja bijahu posabrana ondje iz svih zakutaka i krajeva ljudske bijede. Većina ih je poumirala. Megju plamsajućim voštanim svijećama moglo se donevce vidjeti, kako maleni lijesovi kreću put groblja uz jednolično mrmljanje pratilaca. Iz malenih bijelih djetinjih posteljica dizahu se noću dušice k nebu. Megju njih su dolazile uvijek opet druge s malenim bijelim ručicama, velikim pitajucim očima i bolnim licima. Kreveći ne bijahu nikad prazni, a ni lijesovi. A tami se drveni križevi na groblju stiskavahu sve više jedan uz drugi. Žene, s blijedim obrazima poput voska, pazile su djecu, žene, kojima su se crne, dugačke povlake vukle po podu, kojima su bijele kape obrubljavale čelo, te kojima su usne bile od daha beskrainih molitvi suhe kao lijehe, koje je napuhnuo sjevernjak. Od tih velikih kuća, u kojima su dan i noć neprestano brujala zvona, od njihovih studenih hodnika, samostanskih dvorišta s grmovima gloga nalik na terase, visokih kamenitih zidova njihovih dvorana, njihovih kapelica ostala je u Tatou liha groza, strah, tako neodređen i zamršen, kao što je i njezino sjećanje i slike, što joj ga je izazivao u duši.

Dopravljanje učinjene nepravde osnovni je uvjet trajnog mira. Engleska ima namjeru da do kraje granice podupre francusku demokraciju u njenom traženju da se popravi nepravda 1871 godine. Saveznici misle, da neovisna Poljska, koja bi obuhvaćala sve uprav poljske krajeve, bila bi od prijekle nužde za stabilnost zapadne Europe.

Raskomadanje Austrije Ugarske ne spada u engleske ratne ciljeve; ali austro-ugarski narodi treba da dobiju pravu autonomiju. I traženje Italije da se združi sa suplemenjacima, moralo bi se ispuniti. Ovo isto vrijedi i za Rumunjsku. Ispune li se ovi opravdani prohtjevi, to će Austrija-Ugarska biti ona vlast, koja će ići na ruku miru i slobodi Evrope.

Engleska nema ništa protiv uzdržavanja turskoga carstva sa Carigradom kao glavnim gradom i neutralizovanim prolazom iz Crnog u Sredozemno More; ali Arapska, Jermenska, Mezopotanska, Sirija i Palestina imale bi pravo da se priznaju njihove osobite nacionalne prilike.

O njemačkim kolonijama konferencija bi morala da odluči.

Engleska se bori za trajan mir, a za to treba da se ispune tri uvjeta: 1. Nepovredljivost ugovora; 2. Teritorijalne pogodbe imaju se osnovati na pravu samoodređenja; 3. Mora se nastojati da se, obratovanjem jedne međunarodne organizacije, ograniče tereti naoružavanja.

Ratni program ministra Clemenceau-a.

ZENEVA. 6. Clemenceau izjavljuje u «Petit Parisien»: Moj ratni program sastoji se, nakanom, u tome, da se rat pojača, da se naši vojnici podupiru, da se za njih čini sve što se može, da se borimo i pobjedimo. Ovo su moji planovi za pobjedu.

Engleski poklisar u Petrogradu otputovao.

ROTTERDAM. 5. Do vijesti iz Londona, engleski poklisar Buchanan otputovao je radi zdravlja iz Petrograda. Engleska ratna misija u Rusiji krenula je.

STOCKHOLM. 6. Napetost izmegju Trockoga i Buchanana zadnjih dana tako se poostrihla, da je Buchanan dao javiti da otputuje. I francuski poklisar namjerava krenuti, jer je Trockij zaprijetio da će dostaviti pašose, ako Francuska i Engleska ne priznaju nove ruske poklisare. Dolazak Buchananova bio bi dokaz engleske susretljivosti.

Rusija i Finska republika.

STOCKHOLM. 6. Neke novine pišu, da Rusija hoće unatoč finskij samostalnosti, da pridrži Sveaborg kao ruski Gibraltar.

Francuska priznala samostalnost Finske.

PARIS. 6. «Temps» javlja, da je Francuska vlada priznala samostalnost Finske republike, kako u pravnom pogledu tako i stvarno.

Izveštaji austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 5. 6 i 7. januara nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Uslijed mnogog ispitivanja uspjelo mi je pronaći, da je ona, kad je ostavila te stare kuće, bila u više porodica, gdje su je silili na najproštie službe i gdje je imala vršiti posao, koji je bio za njezine slabe ruke i pretvrd i pretežak. Prijavi starci su je udarali, a bijesne megere tukle do krvi. Nu u njezinoj duši nije ostala ni jedna mrlja onoga smrada, ni jedna miznja za tolika zlostavljanja. Sve se to omaknulo o čisti kristal te djetinje duše.

Kad je tako prošlo oko godinu dana, zapala je Tatou u duboku sjetu. Više puta bih je našao u suzama.

— Zašto plačeš?, pitah je.
— Jer sam žalosna.
— A zašto si žalosna?
— Ne znam.
— Jer me više ne voliš, Tatou!
— O ne, ne! Ja vas vrlo volim, ali volim i svoju domovinu...
— Svoju domovinu? Ta kako ju možeš ljubiti? Ti je ni ne poznas!
— Možda baš za to; ja bih se tako rad vratila onamo.
— Čovjek se ne može vratiti onamo, odakle nije došao.
— O ipak se može, i radi toga sam tako žalosna, i za to i plačem...
Jednoga mi dana opet reče:
— Nočas sam sanjala o svojoj domovini. To je sasvim sjajna zemlja negdje u nebeskoj visini i puna lijepih glasova... Dozvolite mi da odem.
— Kamo?
— Poći ću ravno na istok, dok ne nagijem tu zemlju.

Nastojao sam, da je od toga odvratim, poklonio sam joj latak i vrpce, darovao sam joj bijelu kozu s dlakom, melkanom poput svile, nu ona se nije

Podmorničko ratovanje. BERLIN. 6. U Rukavskom konalu bjehu poplopljene neke legije od ukupno 22.000 nečistih tona.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD. 6. Glavni stan, 5. januara.

Fronta u Palestini: Dvije neprijateljske zračne eskadre oborile su bicima dvije neprijateljske letjelice, trojica na njima ostadoše mrtvi, jedan je teško ranjen. Osuli smo naprave, pogodivši ih po više puta.

CARIGRAD. 7. Glavni stan, 6. januara.

Fronta u Palestini: Neprijateljski izvidnički odjelci, koji su se zagonili protiv pozicije kod El-Bira, bjehu protjerani. U ostalom ništa osobito.

Izveštaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA. 6. Generalni štab, 5. januara

Mačedonska fronta: Na Crvenoj Steni i na cesti od Bitolja u Resnu artiljerijska djelatnost bila je življa. Na desnoj obali Vardara protjeran je vatrom neprijateljski odjeljak, koji je nastojao da se primakne našim zaprekama. Na ostaloj fronti slaba artiljerijska paljba.

Fronta u Dobrudži: Dirmirje.

Ruski zaplet.

Litva i Estonska.

«Wolffov ured» javlja: Vrhovno litavsko narodno vijeće u Švajcarskoj, koje je od svih litavskih organizacija u Litvi samoj, u Rusiji, Americi i Švajcarskoj postavljeno kao vrhovno zastupstvo litavskoga naroda, stvorilo je tu skoro ovaj zahtjev: 1. da je Litva od 13. do 18. stoljeća bila nezavisna; 2. što Litva nakon silovitoga prisajedinjenja s Rusijom nije nikada prestala zahtijevati svoju nezavisnost, dapače ju je s oružjem tražila god. 1830, 1863 i 1915; 3. što je Litva 120 godina od carstva umjetno potlačivana i zlostavljana, te što iza revolucije provizorna vlada sama nije vodila nikakva računa o njezinim nacionalnim aspiracijama, ma koliko se je Litva pridružila provizornoj vladi odmah iza kako je postavljena, te 4. što je u ovo doba veći dio Litve zaposjednut od Nijemaca, što čitava Rusija zbog novoga stanja, koje je nastalo uslijed posljednjih događaja, nije u mogućnosti udovoljiti svojim pravima i dužnostima prema litavskom narodu, te što s druge strane litavski narod, unatoč kroz stoljeća podnešenom potlačivanju, nije nikada prestao vršiti svoje lojalne obveze prema ruskoj državi, zaključuje vrhovno litavsko narodno vijeće, kao nosilac i vjerni čuvar najviših nacionalnih interesa: I. Litavski narod smatra se već sada slobodnim od svih veza prema ruskoj državi; II. s pozivom na načelo od svih vlasti priznato, da svi narodi imaju

doticala ni lataka, ni vrpce, a jedne je večeri izgubila kozu u šumi.

Tatou je ginula. Njezine kretnje postajahu nespretne, njezine velike, blage oči sjahu od groznice. Morali smo je metnuti u krevet.

Očajavao sam.

Jedne noći, kad sam kraj nje bđio, uhvatila me za ruku i rekla tihim zamrčnim glasom:

— Kako ste dobri, te mi dopuštate, da pogijem... Sad su već dva mjeseca, što putujem, putujem... k mojoj domovini.

U njezinim je očima nestalo groznice. Djezino lice postalo je opet ljupko i umilno. Nu ipak sam opazio, da taj mlaglajni život ide kraju. Milujući je gladio sam joj čelo.

— Ne govori, Tatou, to ti škodi. Spavaj, dijete moje, rekoh.

Nu ona nije poslušala već je počela opet govoriti sve slabijim glasom, tako nježno i fino kao đašak vjetra, koji miluje cvijeće za ljetnih noći.

— Vi ste tako dobri... i ja vas vrlo volim... Misliha sam, da ne ću nikad doći do cilja. Bila sam tako umorna! Pomislite samo, putujem evu već dva mjeseca, dan i noć... k mojoj domovini! Jučer sam je napokon opazila, moju lijepu domovinu! Još koji čas i ja sam na cilju!... Krasna je to zemlja, zaista... Posve je sjajna... a kraj joj se ne može ni vidjeti. Kako će mi lijepo ondje biti!...

Srce mi je pucalo.

— Tatou! Tatou!... rekoh. Ne govori tako!
— Sjajno je kao u nebu!... reče Tatou. Da... eto me napokon tamo!... Ja...
I glava joj klonula na uzglavlje.

Tako je umrla, liho i bez jauka. Samo je njezina ruka, koja je bila u mojoj, lako zadržatala. Smrt je prošla mimo i dotaknula se je.

sami odlučivati o svojoj sudbini, litavski narod ima pravo i dužnost svoju sudbinu uzeti sam u ruke, te se pobrinuti, da vlasti priznaju njegovu nezavisnost.

Stoickholmski estonski ured saopćuje: Odredom petrogradske vlade Narva, prijašnji glavni grad Ingermanlandije, pripojen je području Estonske. Smjesta je odredjeno sve što je potrebno za upravu i centralizaciju do sad nesuvislih mjesta Narve, Ivangoroda, Joachimstala, Krankolmoia zajedno s njihovim učestvovanjem kod estonske narodne skupštine. Tim je estonska granica prekoracila rijeku Narvu.

Ustanova glede prekoračenja ruske granice.

DETROGRAD, 5. siječnja. «Det. brz. agencija» javlja: Za prekoračenje ruske granice vrijeđe ove ustanove: Svi strani državljani, koji su providjeni diplomatskim putnicima savezničkih ili neutralnih država, vidimiranim od zastupnika pučkih povjerenika u inozemstvu mogu bez zapreke prekoračiti granicu. Ruski državljani sa diplomatskim putovnicama, vidimiranim od predstavnika vijeća pučkih povjerenika mogu bez zapreke prekoračiti granicu. Politički bjegunci moraju lično u svakom pojedinom slučaju pokazati dopunsne izdane od napose ovlaštenih bjegunačkih odbora, koje moraju biti opskrbljene visumom zastupnika pučkih povjerenika u inozemstvu. Ruski, finski i inozemni državljani sa diplomatskim putovnicama mogu prekoračiti rusku granicu, ako su prije dobili za svaki pojedini slučaj posebni dopust od predstavnika vijeća pučkih povjerenika u inozemstvu. Strani ili ruski državljani osim diplomatskoga osoblja, koji ostavljaju rusko područje, moraju se podvrgnuti pretrazi.

Članovi poljskog regentstva u Beču.

BEČ, 7. Kako Poljski Dressbureau doznaje, u četvrtak u jutro stižu u Beč članovi poljskog regentstva; oni će otišati kao dvorski gosti u dvor. Poljski ministar predsjednik Kucharewzski prati regente.

Stanje u Italiji.

Nestašica hrane u Italiji.

BERLIN, 5. Drema vijestima iz Rima, vlada u Italiji velika nestašica živeža. Nestašica je tako velika, da hrana dostaje još samo za nekoliko sedmica. Diktator za prehranu izjavio je doduše, da prilike nijesu tako teške, ali da se u Italiji ne nalazi dovoljno hrane ni za ovaj mjesec, već da je tek na putu u Italiju.

Stanovište katolika u pitanju mira.

FRANKFURT, 5. «Frankfurter Zeitung» javlja iz Lugana: Na brojno posjećenoj skupštini izrekao je grof Torre govor, u kojem je obrazložio stanovište katolika u pitanju mira. Značajno je, da je «Osservatore Romano» donio taj govor doslovice. Grof Torre je u svom govoru naglasio, da se nazori katolika u pitanju mira krivo tumače. Katolici da znaju, da se rat mora nastaviti dok se ne postignu uvjeti za pravedan mir, ali se njihova taktika u prošljegjivanju tih nazora razlikuje od taktike drugih stranaka. Dok drugi tvrde, da se rat mora nastaviti, tvrde katolici, da se mora nastojati postići pravedan mir. Jasno je, da za sada još nema uvjeta za pravedni mir, pa da se rat mora nastaviti. Nu svakako je katolička metoda masama pristupačnija. Narodna psiha laglje shvaća, kad se traži postignuće pravednoga mira, nego kad se propovijeda nastavak rata. Krivo je dakle kada protivnici katolika tvrde, da oni idu za mirom uz svaku cijenu. Katolici dobro znaju, da im je sada dužnost izdržati, dok ne budu dani uvjeti za pravedan mir.

Uapšenja u Rimu i Firenci.

LUGANO, 5. U Firenci i Rimu provedene su mnogobrojne kućne pretrage. Tom je prilikom uapšeno više agitatora za mir.

Ratne pripreme u Sjedinjenim Državama.

WASHINGTON, 6. Wilson je prikazao kongresu prijedloge o postupanju vlade sa željeznicama, koje bi imale da prime primjerenu naknadu.

U Švedskoj.

STOCKHOLM, 6. Kralj je otpustio Brantinga radi bolesti, sa mjesta ministra i poglavice financijskog odjela i imenovao je socialističkog zastupnika Thorsona ministrom i poglavicom financijskog odjela.

Konačni uspjeh VII. ratnog zajma.

BEČ, 5. Službeno. Konačni rezultat sedmog ratnog zajma pokazuje 6.044.182.800 kruna; u ove brojke uključena su se samo djelimice upisivanja na bojištu, koja inače još nijesu zaključena.

Ludendorff ostaje na svom mjestu.

BERLIN, 6. Wolff Bureau javlja: Novinske vijesti, da je Ludendorff prikazao molbu da bude otpušten, ne odgovaraju istini.

UGARSKA-HRVATSKA.

Vojnički zahtjevi Ugarske.

Bečki se listovi bave s naumljenim ustrojenjem samostalne ugarske vojske, suglasno izjavljujući, da bi sastava obrambene sile prema iskustvima svjetskoga rata bila ne samo nelogičan korak, već bi značila tešku štetu za snagu zajedničke vojske.

Svi magjarski listovi osuguju koncentrične navale austrijske štampe protiv naumljene reforme vojske u smislu ugarskih zahtjeva. «Az Ujsag» veli, da vojna reforma ne bi ni kod eventualnoga Wekerleova odstupanja iščeznula s dnevnog reda. I drugi listovi ističu, da to nije samo stvar nove vladine stranke, već da sve javno mnijenje Ugarske, bez razlike stranaka, zahtijeva ostvarenje narodnih zahtjeva na vojničkom području.

«Pester Lloyd» doznaje s upućene strane o vojnoj reformi, da se govori o programu, prema kojemu ne bi više opstojalo zajedničko ratno ministarstvo, nego bi se uredilo posebno austrijsko i

posebno ugarsko ratno ministarstvo, a samo vrhovno vojno zapovjedništvo pridržalo bi se kao zajednička vrhovna institucija u i mirno doba. List oprovrgava iz toga točku po točku prigovore koji se s austrijske strane dižu protiv naumljene reforme.

Službeni demanti o demisiji pođbana d.ra Kriškovića.

«Hrvatska korespondencija» javlja: Ovlašteni smo s nadležne strane javiti, da je vijest o ostavci gospodina odjelnog predstojnika za unutrašnje poslove d.ra Vinka Kriškovića neosnovana i da su sve tvrdnje, što su se s raznih strana na tu vijest navezale, puke i samovoljne kombinacije.

Svečano otvorenje medicinskog fakulteta.

Na 12. o. m. j. bit će u Zagrebu svečano otvorenje medicinskog fakulteta na kr. sveučilištu. Svečanost će se obaviti u sveučilišnoj auli, a prisustvovat će zastupnici kralj, zemaljske vlade. Predavanja na medicinskom fakultetu držat će: Dr. D. Perović: anatomiju, dr. A. Lenghoffer: zoologiju, dr. Franjo Tučan: mineralogiju, dr. S. Honcl: fiziku, te dr. G. Janeček: kemiju.

DALMATINSKE VIJESTI

Odlikovanja i imenovanja.

Njegovo se c. i. k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo udijeliti kotarskim poglavcima Linu Lani i Nikoli Giuppanovichu naziv i karakter namjesništvenog savjetnika, prosto od takse.

Njegovo c. i. k. Apostolsko Veličanstvo, u priznanje osobito vjernog vršenja službe pred neprijateljem, odlikovalo je željezним krtom za zasluge s krunom na traku kolajne za hrabrost: božmane «aust. Lloyd» Ivana Trani, Ivana Rendich-a, Vasa Vasiljevića, Josipa Tirello i Ivana Benussi te strojarskog majstora aust. Lloyd Ruggera Ipavitza željezним krtom za zasluge na traku kolajne za hrabrost: lozača brodovlastničkog društva «D. Tripovich» Antuna Sutlovića, božmana Raimunda Matešića, kuhara Šimuna Benića, kormilara Šimuna Marasa i Josipa Venturu, te lozače Antuna Marasa i Tomu Dabova brodovlastničkog društva «Martinolich i sin» u Trstu.

Ministar poljodjelstva imenovao je upravljača poljodjelske učionice i kušaonice u Spljetu nadzornika inžinira Augusta Fügera višim nadzornikom.

Vojničko imenovanje.

Njegovo se ces. i. kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo pođijeliti pukov. liječniku u m. Dr. Špiri Seatu naziv i značaj štapskog liječnika uz oprost od pristojbina.

Sjednica Zemaljskog Gospodarskog Vijeća Kraljevine Dalmacije.

Sutra, u četvrtak na 9 sati prije podne, u zgradi Vijeća biti će sjednica Zemaljskog Gospodarskog Vijeća s ovim dnevnim redom: 1. Novi porez na vino. 2. Stanje domaće poljodjelstva i potrebite mjere za njegovo najuspješnije djelovanje. — S obzirom na premet rasprave, predsjednik je dopustio općinstvu slobodni pristup.

Zapljena životnih namirnica u svagdanjem prometu.

Vlast je izdala kontrolnim organima ove upute: I. Nadzor nad prometom sa živežnim namirnicama odnosi se osobito na dole naznačene predmete: a) žito (pšenica, pir, raž u zrnu, napolica (naravna mješavina pšenice, raži ili ječma) ječam, heljda, zob, proso, kukuruz, kao takogjer sve vrste mliva (brašno, griz i t. d.) b) sočivo (grašak, bob svake vrste, leća, grašica, peluške i lupine), c) mak, d) krumpiri, e) sapun, prah od sapuna, f) sijeno i slama, g) jaja, h) proizvodi od mlijeka (maslac, sir, škola i sl.) i) mast i proizvodi od masti svake vrste, j) šećer, k) kava.

II. Ko otprema gore naznačene predmete mora da na bezdvojbni način dokaže, da se nabava i otprema ove robe ne kosi sa opstojecim propisima. Ovo se može dokazati potvrdom općine, da se u odnosnom slučaju radi o jednom vlastitom proizvodu za vlastitu uporabu, te nadalje prijevoznom posvjedočnicom, izdatom od č. k. Namjesništva ili od č. k. kotarskih poglavarstva, od ratnog žitnog zavoda od centralnog ili pokrajinskog ureda za krmu, od centrale za ulje i mast, od one za slador ili od one za kavu i t. d.

III. Ne bude li se mogao pružiti ovakav dokaz, onda se roba ima zaplijeniti i pri zapljeni mora se stranci uručiti pismena potvrda, u kojoj se ima naznačiti ime, boravak osobe, kojoj je roba zaplijenjena, ime i boravak vlasnika robe, pak vrst i količina robe i kako je ista omotana, zatim nadnevak i potpis uredovnog organa, koji je obavio zapljenu. Prijepis ove potvrde ima se prikazati odnosnoj kotarskoj političkoj oblasti.

Pri vršenju nadzora na željeznicama ili parobrodima ima se ovako postupati: 1. Putnici — u koliko je moguće — imaju biti prisutni, kada se njihova prtljaga ili pošiljka pregledava; pregledanje i otvor istih mora slijediti svakako u prisutnosti onih organa, koji su zato po zakonu pozvani. 2. Nakon što je slijedila pregledba, ima se to izvan na vidljivi način potvrditi na omotu, odnosno zabilježiti u tovarni list i na popratne papire. 3. Kada se zaplijeni cijela pošiljka ili oduzmu pojedini predmeti u odsutnosti vlasnika, mora se to napose potvrditi, te ovu potvrdu pridodati tovarnom listu odnosno popratnim papirima. 4. Mora se točno paziti, da pošiljke nakon pregledanja budu na shodan način zatvorene. 5. Kontrolni organi pri vršenju službe na putovanju, moraju biti providjeni propisanom legitimacijom.

Neznatne količine živeži, koje osobito nose sobom one osobe što pripadaju najoskudnijim slojevima pučanstva za vlastitu uporabu ili za onu svoje djece, ne smiju se zaplijeniti; u najgorem slučaju ima se stvar prijaviti č. k. kotarskom poglavarstvu.

Praktični tečaj poljodjelstva na Glavici kod Knina.

Na 15 februara otvoriće se kod podružnice poljodjelske učionice i kušaonice na Glavici kod Knina,

praktični tečaj za usavršenje pitomaca, koji su izvršili jednogodišnji tečaj u Spljtu. Tečaj će trajati 10 mjeseci, a svrha mu je, da praktično usavrši znanje pitomaca, te ih potpuno usposobi za upravljanje poljodjelskim imanjem. Pitomci će do potrebe biti i teoretski poučavani, da se upotupni njihovo znanje. U zavodu će pitomci imati jedino stan, za prehranu moraće se sami skrbiti. Namjesništvo će udijeliti 3 potpore od kr. 600 svaku, na koje se mogu natjecati oni siromašni učenici koji su dovršili s dobrim uspjehom jednogodišnji tečaj u Spljtu. Potanje u «Objavitelju Dalmatinskom».

Počasna kolajna za 40 godina službe.

Namjesnik je dalmatinski udijelio Frani Jurinović u Janjini počasnu kolajnu za 40 godina neprekidne, vjerne besprijekorne službe, utemeljenu prigodom pedeset godišnjice vladanja N. V. pokojnog Cesara Franja Josipa.

Poštanske štedionice u Dalmaciji.

U Dalmaciji je u poštanske štedionice položeno prošlog mjeseca decembra: U štedionički odio: kruna 179.457.45 a povraćeno je kruna 95.632.62. U promet čekima položeno je kruna 6.558.842.35 a isplaćeno je kruna 4.350.210.14.

Zabranjena prodaja postola.

Ministarska naredba od 13 decembra pr. g. zabranjuje prodavanje postola. Prodaja je dopuštena samo uz dozvolu, koju mogu izdavati uređi za ispitivanje potrebe.

VII. Ratni Zajam.

U kotaru Sinjskom za VII. ratni zajam bili su potpisani ovi iznosi: Kod c. k. poreznog ureda u Sinju K 85800 — kod poštanskog ureda u Sinju 49400 — u Dicmu 4250 — u Vrlici 64300 — kod poreznog ureda u Vrlici 5700. Ukupno K 209450. Osim toga potpisala je amošnja kotarska bolesnička blagajna kod filijalke austro-ugarske banke u Spljtu (putem lombardiranja) K 35000 — Cetinska pučka štedionica u Sinju kod Saveza 10000 — Ante Tripalo pok. Stipana iz Sinja kod Jadranske banke u Spljtu 6000 — C. k. kot. Sud u Vrlici (u Zadrju) 10000. Svega dakle K 270450. Buduć bezdvojbno sve seoske blagajne i štedionice putem Zadrjnog Saveza u Spljtu učestvovala potpisivanju ratnog zajma, dostiglo je ovo u sinjskome kotaru najmanje 300000 K t. j. 170000 K više nego kod VI. ratnog zajma.

Vođene snage u Dalmaciji.

Pišu zagr. «Novinam» iz Sinja, da je tamo osnovano dioničko društvo sa dioničkom glavnicom od K 700.000 u svrhu eksploatacije vođene snage vodopada «Ruđa», udaljena 15 kilometara od Sinja. Ta vođena snaga će se upotrijebiti za proizvodnju električne snage i električnog svijetla grada Sinja.

Dva brata junački poginula na fronti.

Pišu iz Prvic Luke: Na talijanskoj fronti pao je junačkom smrću Ante Bodul Ivanov, vojnik 22 Reg. Prije nekoliko mjeseci je tužnomu ocu pao od dušmanskoga zrna i drugi sin Ivan. Oba bili su čestiti mladići. Slava im; a tužnim roditeljima i naše saučesće!

Povratak dalmatinske djece iz Hrvatske.

Javljaju zagrebačkim novinama, da se ovih dana vraća u Dalmaciju iz hrvatskih krajeva oko 20 siromašne djece, koja su tamo bila na prehranu, jer se za djecu n'je moglo, zbog nestašice, nabaviti dostatno oboje, a nastupila je oštra zima.

Zabava na korist fonda za udovice i sirote poginulih u ratu.

Pišu nam iz Paga. Na 22 prosinca dala je ovdajšnja pučka škola malu zabavu u korist udovica i sirota naših poginulih junaka. Zabava je osobito lijepo ispala, tako da se morala na želju općinsva tri puta opetovati. Najveća zasluga za tako lijepi uspjeh ide ggjicu učiteljicu Buratović, kao i ggjicu Gijvanović, koje su upravo neumorno rabile oko podučavanja djece. I materijalni uspjeh, uzevši u obzir ovo teško doba, bio je veoma dobar. Skupilo se 698 K. Program je bio veoma bogat.

Za izvanredno lijepi uspjeh ove zabave moramo pohvaliti cijeli učiteljski zbor, a osobito treba istaknuti g. naduč. Buratovića.

Nadamo se, da ćemo skoro opet imati tako lijepu zabavu na veselje općinstva i djece.

Cucina populara di Zaru.

Nell' anno 1917 vennero dispensate verso pagamento 874.480 porzioni di minestra. Ai poveri vennero dispensate gratuitamente 329.610 porzioni di minestra. Nella maggior parte poi delle domeniche e feste dello scorso anno a tutti i frequentatori della cucina popolare venne dispensata gratuitamente la minestra con entrovii della carne, aggiugnendo una porzione di formaggio o di prugne. Per questa distribuzione gratuita effettuata nelle domeniche e nelle feste la cucina popolare ha sostenuto la spesa di corone 25.780.

Pismo kaptolskog vikara hvarske biskupije.

Sa zahvalnošću smo primili pismo, što ga je Presvijetli kaptolski Vikar hvarske biskupije, apošt. protonotar Don Stjepan Siminiati upravio o Božiću svojoj braći svećenicima, javljajući im da je preuzeo privremenu upravu obudovljele hvarske biskupije. Kratak je to spis, u kojem govori iz srca k srcu, ali i ako je kratak — opet se sjaji nepatvorenim sjajem evanđeoskog zrna bisera. Nije samo svećenstvo zažudio ovim pismom plemeniti starina, jer će svajice srce uživati čitajući blagu riječ svijesne kršćanske ljubavi u ovo kruto doba, kad sve najniže čovječje strasti rasposajano kolo vođe oko — rekli bi — zaboravljene krstove nauke. Sađa je kao nikad ljudskom društvu, koje kao da se poganstvu vraća, prijeka potreba onakovih svećenika, božijih ugodnika, kako ih ovo kratko pismo su par poteza majstorski crta; njihovog će se glasu morati da ođavaze, ako će da melema nagje ranam, što mu ih je ovo sebično doba zadalo.

Prinosi «Blagotvornoj dalmatinskoj pomorskoj zakladi».

Austrijsko parobrodsko društvo na diionice «Dalmatia» dostavilo je blagotvornoj dalmatinskoj pomorskoj zakladi K 200 a gosp. Mato Sarić, glavni ravnatelj K 40 na počast uspomenne gosp. Petra Rismond, bivšeg upravnog vijećnika ovoga društva.

Društvo za potpisivanje VII ratnoga zajma u Zadrju — Società per la sottoscrizione del VII prestito di guerra a Zara.

II. iskaz — Lista II.

Potpisaše—Sottoscrissero:

Dujmović Vicko, trgovac; Marčetić prof. Dr. Mihajlo; (Marčetić D. Dimitrije; Škorić Nikola, trgovac po K 200 — Burato-Milić Vincencija K 500 — Prof. Zakarija Stjepan; Mialjević Josip, c. k. viši baždarski nadzornik; Frauwallner Josef, k. k. Schuldirektor; de Denaro Abelardo i. r. direttore dei conti a. r.; Detoni Don Oreste; Kršinić Petar c. k. povjerenik financijske straže; Lozić Viktor c. k. poglavljenik financijske straže; Paparella Spiridione, negozijante po K 100 — Fabbrica della chiesa di S. Simeone K 1000. Ukupno—assieme K 26.100.

Potpisivači VII. austrijskog ratnog zajma kod Jadranske banke u Zadrju.

Juraj Blankini, Zadar K 1000 — Ćorak i drug, Zadar 10.000 — Josef Tiller, Zadar 50 — Dr. Ivo Marčetić, Zadar 2000 — Dr. Kazimir vitez Abelić, Zadar 800 — Martinović Mate pl. Stipe, Peirćane 200 — Martinović Cvita žena Ive, Peirćane 100 — Stanišić Ante p. Martina, Peirćane 100 — Ćrčan Božo p. Mate, Peirćane 100 — Ivo Klepo, Zadar 500 — Blaž Jurin p. Sime, Kali 1000 — Lega Nazionale, Zadar 2000 — Eredi di Giuseppe Xicovich, Zadar 4000 — Općinsko upraviteljstvo, Biograd 10.000 — Don Nikola Sirokić, Vrsi 1000 — Prof. Juraj Lušić, Zadar 1000 — Niko I. Marinović, Zadar 500 — Mate kap. Marinović, Zadar 2000 — Kreševan Milanja p. Ivana, Zaglav 1000 — Bare (Milanja p. Iva, Zaglav 1000 — Kate Milanja ud. p. Nikole, Zaglav 1000 — Mare Milanja žena Santina, Zaglav 100 — Paškvala (Milanja žena Sime, Zaglav 100 — Gospodarska blagajna, Novigrad 24.000 — Perka Ljubčić, Nin 400 — Frano Gulan pl. Sime, Galovac 1100 — Ivo Krasovac, Zadar 500 — Vice Junaković, Zadar 1000 — Prof. Virgil Perić, Zadar 1000 — Vinko Polji, Zadar 500 — Josip Lonjin Ljubin, Kali 500 — Ilija Vikić, oružnik, Suškan 4000 — Marija Kobau, Zadar 2000 — Stjepan Polji, Zadar 300 — Blaž Frika Jagić, Sali 500 — Dostur Sime pl. Sime, Lukoran 1100 — Dr. Ante Primožić, Zadar 1000 — Santo Marjonić p. Jakova, Kukulica 1000 — Sime Maneta, Lukoran 550 — Frano Gašpić, naporničnik, Mostar 800 — Marko Parenta, Islam Grčli 100 — Dmitra Parenta Milina, Islam Grčli 100 — Cvjetanović Sime, 50 — Parenta Gijro 50 — Parenta Milica, 50 — Ćoso Marko 50 — Raketić profesor Nikanor, 100 — Sinobađ pop Mirko, 50 — Sinobađ udovica Milica, 100 — Drača Malentija, 50 — Drača Vasilje, 50 — Kožul Ilija, 50 — Vasilje Kožul p. Jovana, 50 — Crkva sv. Ilije, Kašić 300 — Drača Mitar 100 — Drača Petar 100 — Drača Milija Mirko 50 — Arčaba Tanasija 100 — Arčaba Damjana Orađova p. Ilije 50 — Lakić Vladimir 50 — Radmanović Dušan 50 — Pozder Marko 50 — Knežević Ćiro 50 — Bogdan Lakić 50 — Milnar Dušan p. Jovana, Islam grčli 100 — Gašić Trivun 100 — Drača Vasilje 100 — Parenta Marko 100 — Jokić Pavo 50 — Ćoso Marko 50 — Lakić Bogdan, Kašić 100 — Drača Mirko p. Nikole 100 — Knežević Ćiro 50. (Slijedi).

Ođboru za ukiniće prosjačenja u Zadrju.

Preosvešteni gosp. Episkop Dr. Dimitrije Branković udijelio je ođboru za ukiniće prosjačenja u Zadrju kruna pedeset, prigodom Božićnih blagdana. Uprava ođbora zahvaljuje najtoplije i u ime obdarenih siromaha.

Crveni Krst — Croce Rossa.

La signora Lina Jurcev da Smilčić ima elargito cor. 5 per onorare la memoria della defunta Etta ved. del fu Gilmo Lukšić nata Dojmi decessa a Spalato. Il sig. Borti Giovanni i. r. commissario distrettuale a Benkovač ha elargito Cor. 10 per onorare la memoria del def. Pietro Colombani decesso a Imotski.

Il sig. Pietro Calebić i. r. cons. di governo ha elargito Cor. 3. per onorare la memoria della defunta sig. Marietta Brunelli.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Prijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmicu od 25. studenoga do 1. prosinca 1917.

Bolest	Politički kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Difterija	Dubrovnik	Dubrovnik	1	—
		Hvar	1	—
Djegavi tif	Kotor	Luštica	12 ¹	—
		Tivat	3 ¹	—
Srdobolja	Hvar	Starigrad	5	—
		Kotor	5 ¹	—
Trbušni tif	Kotor	Ercegnovi	6 ¹	—
		Grbalj	3 ¹	—
Trbušni tif	Kotor	Lastva	2 ¹	—
		Šibenik	3 ¹	—
Trbušni tif	Zadar	Šibenik	5	—
		Hvar	1	—
Trbušni tif	Kotor	Komiža	1	—
		Starigrad	3	—
Trbušni tif	Kotor	Dnriš	13	—
		Budva	3 ¹	—
Trbušni tif	Kotor	Ercegnovi	8 ¹	—
		Grbalj	2 ¹	—
Trbušni tif	Kotor	Kotor	2 ¹	—
		Risan	3 ¹	—
Trbušni tif	Kotor	Tivat	4 ¹	—

¹) Ođnose se na vojničke osobe.

Književnost i umjetnost.

Marija Ružička-Strozzi.

U četvrtak je u Zagrebu u kazalištu proslavljena rijetka slava. Najbožičnija hrvatska glumica, prvakinja hrvatske glumišne umjetnosti, najbolja hrvatska i ujedno jedna od najboljih svjetskih dramskih herojina, Marija markiza Ružička-Strozzi slavila je 50-godišnjicu svoga umjetničkog rada, koji je od svog početka pa do danas samo pregornim rodoljubljenjem posvetila hrvatskom kazalištu i hrvatskom narodu. Za to je bila slava ne samo dične umjetnice i hrvatskog kazališta, već slava hrvatske kulture, slava čitavog našeg naroda. I Dalmacija koja je imala prigode da se divi vrloj umjetnici, duhom se je pridružila toj proslavi.

Zgodan savjet i lijep primjer.

U podlistku zadnjeg broja «Narodnog Lista» čitamo vrlo zgodan članak «Dva jubileja»; napisao ga je vrlo rodoljub i književnik don Frane Ivančević. Iz njega donosimo ovo nekoliko ređaka, na poticaj i ugled, u koji bi lijepo bilo da se mnogi ugledaju:

«Prošloga ljeta vozio sam se željeznicom dvaricom preko Dvra i Prieđora do Zagreba u društvu trgovca iz Dalmacije, koji je u ovom ratu za

služio do dva sinedođuće da će im

rajući se da ga na posvećen diču krunu ne bih i E dobro. Majcena snizili ci

četka, na žnicu, et cetera cijenijega da n'je ođ prodane. kruna na 700 veliki i mene p godno v književni novom s tu Zbirku kuće. K' mogli la 1200 K? naslaga leži još demije u ljepše pr b' nabav i privikli

Pošta.

U braćaj p braćaj u braćaj i Losiacz, i Nastas graničen

U saobrać.

saobrać saobrać ski uređi kow; o Karapcz službu Wizinz

Na obraćaj.

Luiuko, Gőrz, S dopušter i saobra dopušter

Viteška

Nje dopustit na Mon Cesaru pinskog od naših hrabrog nositi s

BE

Carevinu stupnič u svojoj

Ver

vlju pol Dernerš neka po zabrinu Engelber dnik «A apr

ratnoga zajma
toscizione dei
a Zara.

Marčetić prof. Dr.
Škorić Nikola,
Vincencija K 500
vić Josip, c. k. viši
Josef, k. k. Schul-
direttore dei conti
Petar c. k. povje-
tor c. k. preglednik
čionone, negoziant
iesa di S. Simeone
00.

ratnog zajma
u Zadru.

Corak i drug, Zadar
r. Ivo Marčetić, Zadar
ar 800 — Martinović
inović Cvita žena Ive,
tina, Petračane 100 —
o Klepo, Zadar 500 —
Nazionale, Zadar 2000
4000 — Općinsko u-
Nikola Siroković, Vrsi
— Diko I. Marinović,
ar 2000 — Kreševan
Milanija p. Iva, Zaglav
glav 1000 — Mare Mi-
kvala Milanija žena Si-
na, Novigrad 24.000 —
lan pk. Šime, Galovac
Vice Junaković, Zadar
— Vinko Polji, Zadar
— Ilija Vučić, oružnik,
2000 — Stjepan Polji,
10 — Dosut Šime pk.
možić, Zadar 1000 —
000 — Simo Maneta,
čučnik, Mostar 800 —
Antira Parenta Milina,
10 — Parenta Gjuro 50
50 — Rakečić profesor
ko, 100 — Sinobađ
a, 50 — Drača Vasi-
— Kožul p. Jovana, 50
itar 100 — Arča Petar
Tanasija 100 — Arčaba
č Vladimír 50 — Rad-
— Knežević Čiro 50
p. Jovana, Islam grčki
silije 100 — Parenta
o Marko 50 — Lakić
Nikole 100 — Knežević
(Sijedi).

čenja u Zadru.

Dr. Dimitrije Bran-
nuće prosjačenja u
Božićnih blagdana.
rije i u ime obda-

e Rossa.

Smiličić ha elargito
della defunta Eita
Dojmi decessa a
i. r. commissario
ito Cor. 10 per o-
ro Colombani de-

cons. di governo
la memoria della

Dalmaciji.

bolesti u sedmic
osinca 1917.

Općina	Broj	
	oboljelih	umrlih
provnik	1	—
elsa	1	—
uštica	121	—
ivat	31	—
arigrad	5	—
udva	51	—
egnovi	61	—
rbalj	31	—
astva	21	—
benik	31	—
adar	5	—
omiza	1	—
arigrad	3	—
Orniš	13	—
udva	31	—
egnovi	81	—
rbalj	21	—
Kotor	21	—
Risan	31	—
Tivat	41	—

metnost.

trozzi.

u kazalištu proslav-
hrvatska glumica,
metnosti, najbolja hr-
vatskih svjetskih dram-
tičarka-Strozzi slavila
kog rada, koji je od
novo pregornim rodo-
kazalištu i hrvatskom
e samo dične umjet-
slava hrvatske kul-
a. I Dalmacija koja
oj umjetnici, duhom

o primjer.

«Narodnog Lista»
a jubileja»; napisao
don Frane Ivanić
nekoliko rečaka, na
bilo da se mnogi

se željeznicom drva-
do Zagreba u dru-
e u ovom ratu za-

služio dosta novca. I on je putovao do Zagreba. Ima
dva sina, jedan uči na realci u Splitu, a drugi će
dođuće školske godine na gimnaziju. Obećao im je,
da će im donijeti lijepi dar iz Zagreba, te razgovar-
ajući se uprav o našoj književnosti, on me zamoli,
da ga naputim, što da kupi svojoj djeci, koja su
posvećena školi i knjizi. Jeste li voljni uložiti hilja-
dicu kruna za taj dar djeci? — upitam ga. — Kako
ne bih i više za dobro svoje djece — on će mi —
E dobro, pogijte u Akademiju, potražite tajnika dr.
Majcena i zapitajte sve knjige, kojima su sada znatno
snizili cijenu, sva izdanja Akademije od njezina po-
četka, nabavite dva ormara, napravite kućnu knji-
žnicu, eto, moj gospodar, vašim sokolovima najdrago-
cijenijega dara iz Zagreba. Još bih vas svjetovao,
da nabavite i sve Mafičine knjige, koje bi njima
bolje odgovarale, ali one su većim dijelom sve ras-
prodane. Moj suputnik mene poslušao i za 1200
kruna nabavio sva akademijska izdanja od kakvih
700 velikih svezaka, svrstao kod kuće u dva ormara
i mene pozvao da pregledam. Bilo mi je veoma u-
godno vidjeti tu novu knjižnicu sa toliko znamenitih
književnih djela. Domaćin se je očito nosio tom
novim stečevinom, a djeca su počitanjem bujila u
tu zbirku, koja je postala najljepšim uredom te
kuće. Koliko li nema ovakvih ratnih gavanja, te bi
mogli lakom rukom uložiti u ovu plemenitu svrhu
1200 K? Nije li sramota za nas Hrvate, da ogromna
naslaga knjiga u vrijednosti kakvih 800.000 kruna
leži još nerazapčena u podzemnim skladištima Aka-
demije u Zagrebu? Ne bi li imućniji rođoljubi naj-
ljepše proslavili ovogodišnji jubilej Akademije, ka-
da bi nabavili njezina izdanja, odabrali tim svojom djecu
i privikli mlado pokolenje na čitanje ozbiljnih knjiga?

Promet i trgovina.

Pošanski saobraćaj u Istočnoj Galiciji.

U istočnoj Galiciji su preuzeli: listovni sa-
obraćaj poštanski ured Sokolowka b. Ozydow; sa-
obraćaj vrijednosnih pisama Liturinow; novčani sa-
obraćaj i saobraćaj vrijednosnih pisama Koniucki,
Losciaz, (Myszkowice, Torskie, Tonatobaby, Zlotniki
i Nastasow). Ova zadnja dva uređa preuzimlju, o-
graničeni paketni saobraćaj.

Pošanski saobraćaj u Bukovini.

U Bukovini su preuzeli: obični listovni sa-
obraćaj poštanski ured Berbesty; cjelokupni listovni
saobraćaj poštanski ured Sergie; listovni i novčani
saobraćaj te saobraćaj vrijednosnih pisama poštanski
uređi Jurkoutz, Petrouz am Sereth i unter Wi-
kow; ograničeni paketni saobraćaj poštanski uređi
Karapczin a Cz. Petrouz am S. i Sergie; brzojavnu
službu za državne i službene brzojavke pošt. uređ
Wiznitz a Cz.

Pošanski saobraćaj u Primorju.

Na 8 o. m. preuzimlju u Primorju listovni sa-
obraćaj poštanski uređi Bergonja, Dobra nel Coglio,
Luiko, Nabresina I., Quissa, Robič i Tarnova b.
Görz. Sa poštanskim uredom Cormons privremeno
dopušten je listovni saobraćaj, poštanske naputnice
i saobraćaj poštanske štedionice, naprotiv još nije
dopušten saobraćaj vrijednosnih pisama.

RAZLIČITE VIJESTI

Viteška odlika našega Césara glede talijan-
skih zarobljenih časnika.

Njegovo se Veličanstvo premilostivo udostojilo
dopustiti zapovjedniku talijanske borbene skupine
na Monte Castel Gomberto, kr. talijanskom majoru
Cesaru vit. Boffeu, zapovjedniku talijanskoga al-
pinskoga bataljuna Monte Maruno, koji je bio
od naših vojnika zarobljen, u priznanje njegovoga
hrabroga držanja, da smije i u ratnom sužanjstvu
nositi sablju.

Smrt potpredsjednika zastupničke Kuće Pernerstorfera.

BEČ, 6. Socijalno demokratski zastupnik na
Carevinskom Vijeću, potpredsjednik austrijske za-
stupničke Kuće Engelbert Pernerstorfer umro je
u svojoj 68. godini.

Već od nekoliko dana bijaše nastupila u zdra-
vlju potpredsjednika zastupničke kuće Engelberta
Pernerstorfera, koji je od više mjeseci bolovao,
neka pogoršica, koja je davala povoda najozbiljnijoj
zabrinutosti, a što se slutilo, to se i doslutilo.
Engelbert Pernerstorfer socialista, spisatelj, uređ-
nik «Arbeiter Zeitung-a» u Beču, rodio se 27.
aprila 1850. Otac mu je bio krojač; učio je pučku
školu, gimnaziju i univerzu u Beču, te se posvetio
nastavnoj struci, zatim se odao sasvim politici
i postao vrlo ugledna ličnost u svojoj stranci.

Raspust španjolske komore.

Kralj je potpisao naredbu, kojom se raspušta
komora, a novi izbori uruču za mjesec veljaču.
Nova komora će se sastati 11. ožujka.

Uapšen kretski guverner.

«Times» javlja iz Atene: Ratno vijeće naložilo
je da se uapsi kretski guverner Rufos.

Zbirka dalmatinskih školjaka Don Blaža Cvitanovića.

(Nastavak).

II.

Sad je najedamput župnik Velograta ostao
bez dobrog učitelja i još vrsnijeg vojga. Bio je kao
dijete prije nego će prohodati. Sad mu je upravo
nužna sigurna ruka, koja će ga još voditi i putiti.
U ovoj se stisci obraća gospositi Egini ud-
ovici pok. Brusine. Ona mu šalje na dar Ph. Dau-
tzenberg: Atlas de poche de conchyliques de côtes de
France — Paris 1877., malen ali krasan priručnik
za konkiliologa, i to na spomen prijatelja Spira,
čija je knjiga i bila, te upućuje na konkiliologa:
Dautzenberga u Parizu, Pavlovića u Beogradu te
markiza Monterosata u Palermu, jer da su ovi bili
dobri prijatelji njezina pok. muža; Dautzenbergu
da ne pozna tačno adresu, a šalje mu Pavloviću
i markiza Monterosata. Cvitanović je nanovo moli
za koju još bolju priručnu malakološku knjigu, a

g.gja se Egina na to obraća, markizu Monterosatu
za savjet, te ga moli, da bude vojom B. Cvitano-
viću, koga je dosad u stvarima konkiliologije putio
i vodio njezin suprug. Markiz joj je odgovorio, da
će rado u svako doba biti na raspolaganje Cvita-
noviću, a za priručnik nek nabavi Dr Paul Fischer:
Manuel de conchyliologie et de paléontologie con-
chyliologique — Paris 1887.

Markiz Monterosato, profesor na univerzitetu
u Palermu i konkiliolog svjetskog glasa, piše po
privput Blažu Cvitanoviću u Velirat 26. oktobra
1908. Ovaj mu je odmah počeo slati školjke na
ogled i klasifikaciju. Markiz je svakiput upravo
radostan, kadgod prima pošiljku sa školjkama od
Cvitanovića. Da markizu pribavi više veselja i da
mu na neki način plati trud što ga ima zbog nje-
ga, Cvitanović mu svakiput dariva po koji primje-
rak od svake vrste. On mu je na tom toplo zahva-
ljivao. Primirke je morskih mekušaca, primljene
na dar, markiz stavlja na posebno mjesto sa nad-
nevkom dolaska i oznakom mjesta. Markiz je
Monterosato upravo žudio za školjkama iz Velog-
rata i cijenio dopisivanje sa Cvitanovićem. 25 rujna
1909. piše Cvitanoviću: «lo ho sempre bisogno di
Lei per Clavaghella, Columbella etc. Vi dico ciò,
che desidero e voglio mantenermi la sua gradita
corrispondenza».

Cvitanović je svojim ostrim okom zapazio, da
se u Velomratu mimo morskih školjaka nalazi i
krasnih kopnenih školjaka. Kopnene su školjke
uopće mnogo finije i neženije od morskih, jer ni-
jesu izložene toliko opasnosti da se krše. Sad je
odmah stao pomisliti da skuplja i kopnene školjke,
te je i njih slao na klasifikaciju markizu Monte-
rosatu. Ovaj ih je pak slao na klasifikaciju D.ru
Wagneru u Beč, specialisti u ovoj grani, budući
da je bio stručnjak za morske školjke, a kopne-
nim se malo bavio.

Markiz je Cvitanovića poticao, da rado na-
stavi skupljanjem i kopnenih školjaka. 23. listo-
pada 1909. piše markiz u Velirat, da pošiljka Cvita-
noviću «contiene qualche rara specie piccola ed
interessante. E fra queste, che si potrà trovare
qualche novità, sia per le varietà locali, come per
non essere ancora descritta come delle coste Dal-
mate. La morte ha tolto al degno prof. Brusina il
tempo di farne un intero catalogo. Egli aveva già
trovato qualche cosa di buono nei detriti del mare»
120. II. 1911. opet piše na pošiljku Cvitanoviću:
«Vi ho trovato parecchie specie importanti sopra-
tutto in quelle, che tanto liberalmente ha voluto
donarmi, e che sono per me preziose, pel dona-
tore e per la località, in cui le conchiglie, spe-
cialmente se fresche, hanno una bella impronta
tutta propria».

Markizu su veoma dobro poslužile školjke
Cvitanovića, jer je sad mogao da uspoređuje školjke
Jadranskog i Sredozemnog mora, a to je veoma
interesantna i važna stvar za učenjaka i stručnjaka.
Stoga 19. aprila 1911. piše Cvitanoviću: «Le
sono infinitamente grato della bella promessa di
altro suo invio. E' per me uno studio molto istrut-
tivo, quello di comparare le conchiglie dell'Adria-
tico con quelle del Mediterraneo. Ho sempre occa-
sione di ammirare forme, che erano poco cono-
sciute nei fondi corraligeni della Dalmazia e che
Ella ha saputo trovare. Molte possono essere ri-
guardate come scoperte, perchè nemmeno conosciute
dal prof. Brusina, ch'era un abile raccoglitore. I
suoi esemplari sono poi di una rara freschezza,
e perciò il colorito si mostra al naturale e non
alterato dal sole e dalla pioggia. — Anche le con-
chiglie terrestri, ch' Ella raccoglie, sono importanti,
perchè provengono da località lontane, trasportate
dagli alluvioni. In somma per me vedere le sue
conchiglie è una vera festa, senza contare, che ho
sempre cose da acquistare, ch' Ella tanto genero-
samente, mi dona». Na 6. veljače 1912. piše opet
iz Palerma: «E' per me un gran diletto e proffitto
lo studio di conchiglie della Dalmazia, e sopra-
tutto quelle raccolte da Lei; che son sempre o quasi
sempre belle ed importanti». Iz ovih se pisama
markizovih najbolje vidi važnost školjaka Velograta.

Monterosato je kroz ljeto uvijek na ljetovanju
ili putovanju. Uvijek, kad bi se gdje ustavio koju
sedmicu, odmah bi pisao Cvitanoviću nek mu poš-
ljalje školjaka na ocjenu, jer da ga dosada ubija.
I tako mu je Cvitanović slao pošiljke sa školjka-
ma u Luzern, Engelber (Svicarska), Lago di Com-
mo: Lanzo d'Intelvi, S. Pellegrino (Tiro), a po-
najviše u Palermu. Markiz bi uopće sasvim brzo
i precizno radio. On bi svaku pošiljku Cvitanovi-
ćevu u 2 ili 3 dana ocijenio i odmah natrag poš-
lao. Markiz je Monterosato zadnji put pisao B.
Cvitanoviću 2. aprila 1915. dakle oko mjesec dana
prije navještaja rata Italije Austriji. Rat je s Ita-
lijom pretrgnuo dopisivanje među Monterosatom
i Cvitanovićem.

Cvitanović posjeduje i čuva 55 pisama, koje
je u sve primio od konkiliologa markiza Monte-
rosata, koji mu bijaše poslao na dar 6 svojih raz-
nih studija o školjkama, 40 vrsta školjaka iz kra-
jeva: Palermo, Napoli, Valenzia, Capri, Sfax, Via-
reggio, Chioggia, Venezia, Brescia, Casa Blanca,
Dorto Moguise (Sicilija) te iz Tihog, Indijskog i
Atlantskog oceana.

III.

Ovdje ćemo navesti neka mjesta iz zname-
nitog djela našeg profesora i akademika Spira
Brusine «Naravnoslovne Critice» Zagreb 1917, u ko-
liko govore o Blažu Cvitanoviću i Velomratu, mjes-
tu, u kom je sabrao svoju dragocjenu zbirku.

Brusina je svojim marljivim nastojanjem i istra-
živanjem obreo mnogo novih vrsta. — Radi toga
je najviše i poznato ime njegovo u znanstvenom
svijetu. — Novoj vrsti treba dati novo ime. Brus-
sina se je ovim poslužio, te ovekovečio ime mno-
gim hrvatskim zaslužnim muževima, nazvavši nji-
hovim imenom razne nove po njemu obretene
vrste. Ta je sreća zapela zaslugom istog Brusine
i našeg Blaža Cvitanovića; jednoj je naime vrsti
okamenjene školjke iz tercijalnog doba, koju je
našao u Bosni, nadjenuto ime: Congeria Cvitanovi-
vić — Brus. (Nar. cr. str. 30).

Tom je prigodom — 30. maja 1907. iz
Zagreba pisao prijatelju Blažu Cvitanoviću o-
vako: «Sto mi je za mojih prvih godina bio
nezaboravni Ivan E. Kuzmić iz Dubrovnika, to mi
je eto opet, pod moje stare dane, moj školski su-
drug i mili prijatelj Blaž Cvitanović za Velirat. Sa-
mo s velikom razlikom; jer je Kuzmić živio i radio

u povoljnim prilikama u našoj Ateni, dok su če-
stijak i veoma zaslužnog kapelana bacali od jed-
nog do drugog malenog sela zadarske nadbisku-
pije, u kojima su ga ipak njegovi dobri župljani
uvijek poštovali i rado imali. — Dosvećujem mu
u ime nauke, ovu novu vrstu, da mu se ime u
znanosti ovekoveči, a valjda budućnost neće znati
za imena onih, koji ga nijesu htjeli ili znali cije-
niti». (Isto u Nar. cr. str. 31.) — Ispod *Ovatella Fir-
minii var. candida*. — Brus. nalazi se: «kako mi
prijatelj Blaž Cvitanović piše, ona se nagje kod
«vrulja», naime kod izvora slatke vode, koja izvire
kod morske obale». (Nar. cr. str. 123). Cvitanović
je već u tako kratko vrijeme stekao toliko prakse
u skupljanju školjaka, da je znao, gdje se po pri-
lici nalaze pojedine vrste školjaka; a u tom se
je poslije još i više uvježbao.

«Koliko truda i koliki, rekao bih skoro, gu-
bitak vremena zahtijeva takovo istraživanje —
naime pretraživanje školjaka iz milijarda zrnašaca
najsitnijeg pijeska — ne može nitko drugi izvršiti
nego sâm prokušani stručnjak» piše prof. Brusina.
(Nar. cr. str. 147). Takav stručnjak bijaše, Blaž
Cvitanović koji je neumorno pretražio veliko
mnštvo takvog sitnog pijeska. I Brusina se sa
zahvalnošću sjeća naučnog rada svoj starog pri-
jatelja, te piše: «Držim ugodnom dužnošću ovdje
izrično zahvaliti i poimence navesti one, koji su
mi na ruku išli, tim više, što je danas potpuno
nestalo domaćih malakologa i stalnih sabirača; a
to su: prof. Dr. Aranza Josip i t. d. Cvitanović Blaž
i t. d. [Nar. cr. str. 168].

Diljem se cijele učene rasprave još učenijeg
pisca, gdje se nabrajaju i opisuju razne vrste mors-
kih mekušaca, spominje do 66 puta Velirat, kao
mjesto, koje je bogato vrlo raznolikim vrstama
školjaka, te 2 puta Lagan, otočić kraj Velograta.
I tako je naš učenjak Brusina u ovoj svojoj
knjizi, koja je preštampana iz 169., 171. i 173.
knjige «Rada» Jugoslavenske akademije znanosti i
umjetnosti, ovekovečio u znanstvenom svijetu ime
svog dragog kolege i prijatelja Blaža Cvitanovića.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 8. Službeno se javlja:

8. januara 1918.

Istočno bojište:

Primirje.

Talijansko bojište:

Izmegju Brente i Diave bila je artiljerijska
djelatnost neko vrijeme živahna.

Doglavica generalnog štaba.

Izveštaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 8. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan 8. januara 1918.

Zapadno bojište:

Vojna skupina nasljednika prijestolja Rup-
prehta:

Dojedinj odsječci u Flandriji i na jugo-zapadu
od Cambrai stajahu neko vrijeme pod žestokom
vatrom. Dri sumraku engleske satnije napadoše
istočno od Bullecourta, ali bijehu odbijene.

Vojna skupina vojvode Albrechta:

I Sundgau razvio se na večer živahan artil-
jerijski boj, koji je poslije mirne noći jutros iznova
oživio.

Istočno bojište.

Ništa novo.

Mačedonska fronta:

Djemački lovci iznijeh nekoliko Francuza sa
izvidničkog zagona u neprijateljske opkope na
zapadu od Drespjenskog jezera, koje su dosad Rusi
branili.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Pregovori o miru.

BREST-LITOVSK, 8. Prvi turski delegat Talaat-
paša prispio je večeras amo.

BREST-LITOVSK, 8. Danas popodne držao se
između predsjedatelja ovdje okupljenih delega-
cija jedan prethodni dogovor, u kojemu su učes-
tvovali državni tajnik Kühlmann, ministar spol-
jašnjih posla Czernin, ministar pravde Popov,
pučki povjerenik za spoljašnje poslove Trocki,
ukrajinski državni tajnik za obrt i trgovinu Vse-
volod Holubović i veliki vezir Talaat paša. Došlo
su se s jednjaca pitanja o obliku i programu, ure-
kla se sjednica za sutra u 11 sati prije podne.
Kasnije bili su dogovori između predstavnika
vlasti četvornog saveza i Ukrajine.

Zastupnička Kuća.

BEČ, 8. Novine javljaju, da će se Zastupnička
Kuća sastati dana 22. ovoga mjeseca.

Doljska deputacija kod njemačkog Cara.

BERLIN, 8. Car je danas primio članove polj-
ske deputacije. U ime regentskog vijeća držao
je knez Lubomirski Caru Vilimu odljni govor, u
kojemu je izrekao najdulje poštovanje i živo o-
sjećanje zahvalnost na činu, kojim je Poljskoj po-
vrćen državni život u obliku nezavisne poljske
monarhije, te dao izraza neporušivom pouzdanju,
da će Car, s pogledom na velike zadatke koji
čekaju da budu riješeni, slavno sa svojim savez-
nicima dokončati započeto djelo istorijske praved-
nosti, i da će novoj državi pružiti svoju moćnu
pomoć, stvarajući one životne uvjete, koji su nužni
njenoj trajnom razvoju. Još je knez Lubomirski
izrekao uvjerenje, da će Doljska zajednički sa
njemačkim narodom ići za velikim ciljevima, koji
zajamčuju čovječstvu svako dobro i mir.

U svom odgovoru Car je dao izraza svojoj
iskrenoj radosti, što može da pozdravi predstavi-
nike poljske države i živom zadovoljstvu, što Do-

ljaci naziru u djelu, što su izveli Cesar Karlo i
Car Vilim, ispunjavanje davne želje poljskog na-
roda za uspostavljenjem samostalne kraljevine, te
misle da će najbolje služiti domovini svojoj, ako
zajednički sa njemačkim carstvom i Austrijom
Ugarskom budu ići za onim ciljevima, koji jamče
čovječstvu svako dobro i mirni skupni rad naroda.
Car je zahvalio deputaciji, naprema neprijateljem
grdnjama, na tome što ona shvaća njegovu ne-
prekidno nastojanje za skoro tridesetogodišnjeg
vladanja, da bude branilac ovih načela i izrazio
je želju da regentsko vijeće ima uspjeha u svom
obilatom radu te obeća, da će ih on i vlada u
velike podupirati.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 8. Si comunica ufficialmente:

8. gennaio 1917.

Teatro della guerra orientale.

Armistizio.

Teatro della guerra italiano:

Fra il Brenta e la Diave l'azione dell'arti-
gleria fu di tempo in tempo vivace.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 8. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 8 gennaio 1917.

Teatro della guerra occidentale.

Gruppo d'eserciti del principe ereditario Rup-
precht:

Singoli settori nelle Fiandre ed a sud-ovest
di Cambrai stettero ad intermittenze sotto un
violento fuoco. Sul crepuscolo della sera com-
pagnie inglesi attaccarono ad est di Bullecourt;
esse furono respinte.

Gruppo del duca Alberto:

Nel Sundgau si svolse alla sera una vivace
lotta d'artiglieria, che dopo una notte tranquilla,
questa mattina si riaccese.

Teatro della guerra orientale.

Nulla di nuovo.

Fronte macedone.

Cacciatori germanici, in una spinta di rico-
gnizione nei fossati nemici finora difesi dai Russi
ad ovest del lago di Prespa, fecero prigionieri
alquanto Francesi.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

Le trattative di pace.

VIENNA, 8. Il Corr. Bureau ha da Brest-
Litovsk:

Il primo delegato turco, granvisir Talaat-
Dascià arrivò qui questa sera.

VIENNA, 8. Il Corr. Bureau ha da Brest-
Litovsk:

Oggi nel pomeriggio ebbe luogo un colloquio
preliminare fra i capi delle delegazioni qui con-
venute. Vi presero parte: il segretario di stato
Kühlmann, il ministro degli esteri Czernin, il mi-
nistro della giustizia Popov, il commissario del po-
polo per gli affari esteri Trocki, il segretario ukrai-
no pel commercio e l'industria Wsewold Holubović,
il granvisir Talaat-pascià. Dopo discusse alcune
questioni di forma e di programma, venne indetta
seduta plenaria per domani alle 11 antimeridiane.
Più tardi ebbero luogo conferenze fra i rappre-
sentanti delle potenze della quadruplice alleanza
ed i rappresentanti dell'Ukraina.

Le finalità di guerra del governo inglese e dei suoi alleati.

LONDRA, 7. (Reuter). Lloyd George fece ieri
una dichiarazione sulle finalità di guerra: Disse:
La prima esigenza del governo inglese e dei suoi
alleati si è la completa restaurazione del Belgio,
col risarcimento dei danni ed il riconoscimento

Općinska štedionica u Drnišu

javlja svojim ulagačima, da od 1. siječnja 1918. ukamačuje polugodišno uloške na štednju su

4 %

kao i pologe na tekući račun.

Ratni invalid,
koji je svršio trgovačku školu, govori i piše hrvatski, talijanski i njemački, traži namještenje u kojemu gradu pokrajine.
Ima 2 1/2 godine prakse.
Donude neka se uprave «Dalmatinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida» u Zadru.

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split
počam od
1. siječnja 1917
plaća na uložnim knjižicama
3 3/4 kamata.

Školskih i kancelarijskih potrepština!
Umjetničkih dopisnica!
Naručbe pečata od gume za urede itd.
A. PAUT
Papirnica - ZADAR Dalmacija
Zastupnica Oesterreichischer Postkarten-Grossverlag, Bez.
Ulica Sućurca br. 12.
Sazarne robe!
Prodaja boljih novina
pretplatnici ih primaju kući bez ikakve nagrade donosioću.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

INTERESANTNA NOVOST!
za sve postolarice, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata
Gibljivo-elastičan poplat od pletene željezne žice
nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod. Duzanje isključeno. Može se lako pribiti i odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija zaštita za poplate.
Proizvaga se u različitim veličinama t. j. u Dr. 26, 32, 38, 44, 50, 60, 66, 72, 78, 84, 90, 96, 102, 108, 114, 120, 126, 132, 138, 144, 150, 156, 162, 168, 174, 180, 186, 192, 198, 204, 210, 216, 222, 228, 234, 240, 246, 252, 258, 264, 270, 276, 282, 288, 294, 300, 306, 312, 318, 324, 330, 336, 342, 348, 354, 360, 366, 372, 378, 384, 390, 396, 402, 408, 414, 420, 426, 432, 438, 444, 450, 456, 462, 468, 474, 480, 486, 492, 498, 504, 510, 516, 522, 528, 534, 540, 546, 552, 558, 564, 570, 576, 582, 588, 594, 600, 606, 612, 618, 624, 630, 636, 642, 648, 654, 660, 666, 672, 678, 684, 690, 696, 702, 708, 714, 720, 726, 732, 738, 744, 750, 756, 762, 768, 774, 780, 786, 792, 798, 804, 810, 816, 822, 828, 834, 840, 846, 852, 858, 864, 870, 876, 882, 888, 894, 900, 906, 912, 918, 924, 930, 936, 942, 948, 954, 960, 966, 972, 978, 984, 990, 996, 1000.
Cijena po jedinom paru uključivo čivo vijeh za pričvršćivanje Kr. 5.20.
Grosistima i preporočavacima značajan popust.

Naklada školskih knjiga i dopisnica
Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.
Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 8 do 20 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28—32 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8.— — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 13.—, II. 100/100 Kr. 10.— «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10.— — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalliranih tablica za groblje sa i bez fotografije
= za dućane i za urede. =

Električna Baterija Kr. 2.— komplet Kr. 4.50.

Novost! Slika N. V. Cara **KARLA I.** u bojama, veličina 73x50, Kr. 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdonom žicom 3 m/m kg. K. 10.
POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

Disači stroj «Meteor» takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.
ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.
CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.
ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.
RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.
ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.
ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Modre galice 98%
prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovačević - Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić). 8-12

Oglas.
Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uloške od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.
ODBOR.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK
Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrčke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrčke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

God...
Cijen...
Kr. 15.—;
Na polugod...
Drvi...
«Objavit...
matinsk...
S d...
prilika, p...
izdavanja...
1918. pov...
Cije...
tinskomi...
Ugarsku...
skomu»...
kr 10. Na...
surazmje...
matinsk...
«Smotre...
jevi para...
Žup...
i samos...
telj Dal...
kr. 8 na...
prijed...
— Gos...
spjeva, u...
nove, kal...
lista.
Pre...
Uredu «...
Wils...
WA...
kongresu...
Pre...
linije za...
smislu to...
program...
znači, d...
kao traj...
zemljišta...
mogli ov...
o pozivu...
saopće s...
posljedni...
nost i ne...
opaža se...
Nema to...
čas dopu...
siguran...
Života sp...
nas pozit...
naši naz...
je iskren...
dao, da...
želja i n...
javno vo...
narod h...
napada...
program.